

Stabiele Situatie Ongedocumenteerden

Visie van COOL Leiden

Visie doelgroep algemeen

- Het Leids Ongedocumenteerden Fonds (LOF) is in het leven geroepen na de opheffing van de Bed Bad Brood voorziening per 1 mei 2020, als noodfonds ter ondersteuning van alle ongedocumenteerden in Leiden gedurende de coronapandemie.
- Vanuit LOF is actiecomité COOL ontstaan, een werkgroep van Leidenaren die bij de doelgroep betrokken is. De noodhulp vanuit LOF zou worden afgebouwd zodra zicht was op het einde van corona. Met het raadsvoorstel van 11 november 2021 is voor een periode van drie jaar een extra €100.000 per jaar voor de doelgroep vrijgemaakt en dus de mogelijkheid gecreëerd om hulpverlening op een voor de doelgroep constructieve wijze voort te zetten.
- Dit document betreft een visie vanuit COOL a.a. over de besteding van dit geld wat ten goede komt en bij zal dragen aan een stabiele situatie voor alle ongedocumenteerden in Leiden.
- COOL ziet de toekenning van het extra budget niet als een permanente oplossing. Het geld moet worden besteed om aan duurzaam perspectief voor de doelgroep te werken, waarin zij zelfstandig kunnen functioneren: werken aan rechtmatig verblijf, doorreizen naar een derde land, terugkeer naar land van herkomst, of ongedocumenteerd verblijf in eigen netwerk. Met deze kennis is er het idee om aan vormen van hulpverlening een termijn te verbinden.
- Wanneer na afloop van de nader te bepalen termijn ongedocumenteerde personen zich nog steeds in een kwetsbare situatie bevinden, zal vanzelfsprekend in samenwerking met de verschillende organisaties een geïndividualiseerde en humane oplossing worden gezocht.
- De doelgroep is divers en bestaat uit de voormalige groep die per 1 mei 2020 op straat kwam, anderen die al eerder uit de BBB waren vertrokken, personen die vanuit de LVV in Rotterdam zijn teruggekeerd, personen die nooit bij de BBB of LVV betrokken zijn geweest en personen die recent ongedocumenteerd zijn geworden. Het gaat onder andere om personen wiens asiel is afgewezen, arbeidsmigranten die sinds lange tijd in Leiden verblijven, Dublin claimanten die onder de radar blijven, personen uit veilige landen van herkomst, personen in afwachting op een Chavez aanvraag en personen met een zwaar inreisverbod.
- Het merendeel van de personen valt dus niet onder de LVV-voorwaarden.
- Om aan een stabiele situatie voor deze doelgroep te werken, is samenwerking vanuit verschillende organisaties nodig met betrekking tot primaire behoeften van levensonderhoud, maatschappelijke activering, gezondheidszorg, huisvesting en maatwerk op juridisch vlak.
- De verschillende clusters van hulpverlening zijn met elkaar verweven: maatschappelijke activering is niet mogelijk zonder stabiele huisvesting; het werken aan perspectief is niet mogelijk zonder maatschappelijke activering.

Visie huisvesting

- Om stabiele opvang mogelijk te maken zijn er opvanghuizen nodig voor de meest kwetsbaren onder de doelgroep. Hier heeft COOL zich de afgelopen maanden voor ingezet. Om dit te faciliteren, gelet op de zeer gespannen situatie op de woningmarkt, is medewerking vanuit de gemeente nodig in het vinden van woonlocaties.
- Voor hen waar geen gefaciliteerde huisvesting nodig is kan een budget van maximaal €200 voor een te bepalen termijn beschikbaar blijven.
- Tijdelijke opvang kan alleen stabiliteit bieden wanneer er een sterke structuur voor maatschappelijke activering wordt opgezet welke op iedere vorm van perspectief focust: legaliseren van verblijf, doormigratie, vrijwillige terugkeer en ongedocumenteerd leven in Nederland.
- Voor hen die na een af te spreken termijn nog steeds in kwetsbare situaties verkeren, zal in samenwerking met de verschillende organisaties een geïndividualiseerde en humane oplossing worden gezocht.

Visie primaire behoeften levensonderhoud

- Dit zal worden voortgezet zoals voorheen, waarbij in levensmiddelenbonnen, beltegoed, telefoon, fietsreparatie, een kappersbezoek of reiskosten wordt voorzien waar nodig.
- Ook aan deze vorm van hulpverlening zit een termijn, tenzij personen aantoonbaar kwetsbaar zijn.

Visie maatschappelijke activering

- Maatschappelijke activering moet plaatsvinden in een geïndividualiseerd kader waarbij ongedocumenteerden ruimte hebben om hier zelf vorm aan te geven. Betrokken organisaties moeten ruimte kunnen nemen in het bieden van maatwerk.
- Een aantal van de groep heeft al een waardevol opleidingstraject gevolgd of werkervaring. Voor hen kan via een “Leids-ID” een onofficiële werkvergunning worden verleend, waarbij zij kunnen worden gelinkt aan een bedrijfje of organisatie naar interesse.
 - Er kan vanuit de gemeente worden uitgezocht of het mogelijk is inspiratie te halen uit het Duitse model van Duldung (tolerantie/ gedoog beleid).(1)
 - Er kan samenwerking met anderen worden aangegaan zoals met DZB of JobHulpMaatje. Echter is het van belang dat de doelgroep hier vervolgens ook wat mee kan.
- Voor hen die geïnteresseerd zijn, kan er een vorm van opleiding of scholing worden gefaciliteerd. Onderwijs is een recht van ieder en onderwijsinstanties zouden in de praktijk toegankelijk moeten zijn voor personen zonder verblijfvergunning. Om bij te dragen aan een stabiele situatie kan de gemeente ervoor kiezen om opleidingstrajecten naar wens van de persoon zelf te financieren of aan te sluiten bij bestaande mogelijkheden.

(1) Kirsten Tinnemans en Marlinda van der Hoff, “Duldung: nadere verkenning van maatschappelijke participatie van Uitgeprocedeerde Asielzoekers in Duitsland,” Kennisplatform Integratie en Samenleving (KIS) (Maart 2019).